
PLATFORMA TRI SLOBODE

SLOBODA UDRUŽIVANJA
SLOBODA OKUPLJANJA
SLOBODA IZRAŽAVANJA

Tri slobode pod lupom

Prikaz slučajeva kršenja sloboda udruživanja, okupljanja i izražavanja u Srbiji 16-27. decembar 2019. godine

Prethodni period obeležila je vest o ukidanju pritvora uzbunjivaču Aleksandru Obradoviću, međutim to nije značilo i prestanak medijskih napada na njega od strane najviših državnih zvaničnika koji ga optužuju da je deo zavere protiv vojne industrije i bezbednosti Srbije. Takođe je nastavljena intezivna kampanja protiv televizije N1, ovog puta direktnim sukobom predsednika Aleksandra Vučića sa novinarom te televizije tokom konferencije za medije u Tirani. Takođe, ni godinu dana nakon pokušaja ubistva novinara Milana Jovanovića još uvek nije doneta nijedna sudska presuda. Umesto presude, poslednje suđenje obeleženo je pretnjom koju je javnom tužiocu izrekao osumnjičeni, bivši predsednik opštine Grocka, Dragoljub Simonović.

*Građanske inicijative kao partner CIVICUS Monitora za Srbiju od avgusta 2018. godine šalju dvonedeljne izveštaje na engleskom jeziku. Više o CIVICUS Monitoru pogledajte [ovde](#).

Predstavnici 20 organizacija civilnog društva potpisali su u Beogradu Platformu Tri slobode za očuvanje prostora za civilno društvo u Srbiji, čiji je cilj zaštita i promovisanje slobode udruživanja, okupljanja i informisanja. Zamišljeno je da Platforma deluje kao zajednički blok organizacija civilnog društva (udruženja, stručnih i profesionalnih organizacija, fondacija, zadužbina, i drugih oblika udruživanja uključujući neformalne grupe građana) kako bi stali u zaštitu ugroženih sloboda i stvorili uslove za nesmetano učešće građana u javnim proslovima kroz razvoj civilnog društva.

Sloboda izražavanja

[Predsednik Srbije Aleksandar Vučić](#) optužio je novinara televizije N1 da je „došao u Albaniju kako bi ga maltretirao pitanjima o ocu ministra Nebojše Stefanovića“. Tom prilikom novinar mu je postavio pitanje da li je bio upoznat sa time da je otac ministra unutrašnjih poslova, Branko Stefanović bio član zvanične delegacije preduzeća GIM u poseti jednoj italijanskoj firmi. Podsećamo, Aleksandar Obradović, uzbunjivač iz fabrike „Krušik“ prvi je ukazao na nezakonite poslove u oblasti trgovine naoružanjem tog preduzeća upravo sa firmom GIM koju predstavlja gore pomenuti Branko Stefanović. Ministar Nebojša Stefanović i predsednik Aleksandar Vučić su nekoliko puta demantovali bilo kakvu povezanost Branka Stefanovića sa GIM-om, kasnije tvrdeći kako je običan zaposleni i kako nikada nije bio ovlašćen za zastupanje preduzeća što je demantovano zvaničnim dokumentima u kojima se vidi da je Stefanović više puta bio na čelu delegacije te firme. Ovo je još jedan primer kako predsednik države i ostali visoki funkcioneri vladajuće partije izbegavaju da odgovaraju na novinarska pitanja, posebno napadajući novinare televizije N1.

Uzbunjivaču iz valjevske fabrike „Krušik“, [Aleksandru Obradović](#), ukinut je kućni pritvor nakon skoro tri meseca. Protiv Obradovića se i dalje vodi krivični postupak nakon što je obavestio javnost o nelegalnim poslovima te fabrike u koje je umešan otac ministra unutrašnjih poslova. Obradović je prethodnih meseci bio meta gotovo svih najviših državnih zvaničnika koji su mu osporavali svojstvo uzbunjivača, a celu aferu oko fabrike Krušik označavali kao udar stranih obaveštajnih službi na vojnu industriju Republike Srbije.

[Aleksandra Janković Aranitović](#) već pet meseci se nalazi u pritvoru zbog pretnji i uvreda koje je putem društvene mreže Tviter uputila predsedniku Srbije Aleksandru Vučiću. Imajući u vidu učestalo nereagovanje nadležnih na pretnje koje dobijaju drugi političari i građanski aktivisti, kao i na relativno kratke rokove potrebne za procesuiranje ovakvih slučajeva, stiče se utisak da se ovako neprimerenom merom optužena kažnjava i pre same presude. Naročito je zabrinjavajuće to što nijednog trenutka nije uzeto u obzir teško psihičko stanje optužene i lekarski nalaz koji to dokazuje.

Novinar i voditelj [Zoran Kesić](#) našao se na udaru tabloida „Srpski telegraf“ zbog šaljivog priloga u kom je napravio parodiju povodom ceremonije otvorenja autoputeva u Srbiji i tom prilikom prikazao izmenjenu sliku pravoslavne svetiteljke Svete Petke. U hajku su se uključili i pojedini novinari i analitičari bliski vlasti koji su Kesića neretko napadali zbog kritičkih istupa prema aktuelnom režimu. Ovo predstavlja uobičajeni model napada na neistomišljenike kojima se na teret stavlja neprijateljski stav prema Srbiji i nepoštovanje njene kulture i tradicije kako bi se protivnici legitimno proglasili za izdajnike i strane plaćenike.

Ni godinu dana nakon što je novinaru [Milanu Jovanovića](#) zapaljena kuća u kojoj je živeo nije doneta nijedna presuda u tom slučaju. Kao naručilac pokušaja ubistva optužen je bivši predsednik opštine Grocka, Dragoljub Simonović, koji je na poslednjem ročištu odbacio optužnicu a javnom tužiocu zapretio „ da se može desiti da on više ne bude tužilac“. Radi se o nastavku pritisaka na nezavisnost i rad sudske grane vlasti koji najčešće dolaze od strane nosilaca javnih funkcija. Tim povodom reagovalo je i Udruženje tužilaca Srbije zahtevajući od najviših državnih zvaničnika da osude i da se ograde o ovakvo ponašanje.

[Zaštitnik građana Zoran Pašalić](#) odbacio je navode Komiteta pravnika za ljudska prava (YUCOM) o padu poverenja građana u tu instituciju kao i padu broja rešenih slučajeva, diskreditujući ih kao organizaciju koja ne razume pravni sistem i koja istraživanja temelji na proizvoljnim ocenama. U izveštaju koji je sačinio YUCOM ističe se konstantan pad poverenja građana u tu instituciju od 2016. godine, kao i pad

efikasnosti i slabljenje internih kapaciteta upornim odbijanjem da se postavi određeni broj zamenika ombudsmana. Učestala je praksa da državni organi i tela olako odbacuju kritike organizacija civilnog društva pozivajući se na njihovu nekompetentnost, čime se otežava učešće organizacija civilnog društva u kreiranju politika i poboljšanju rada tih tela.